

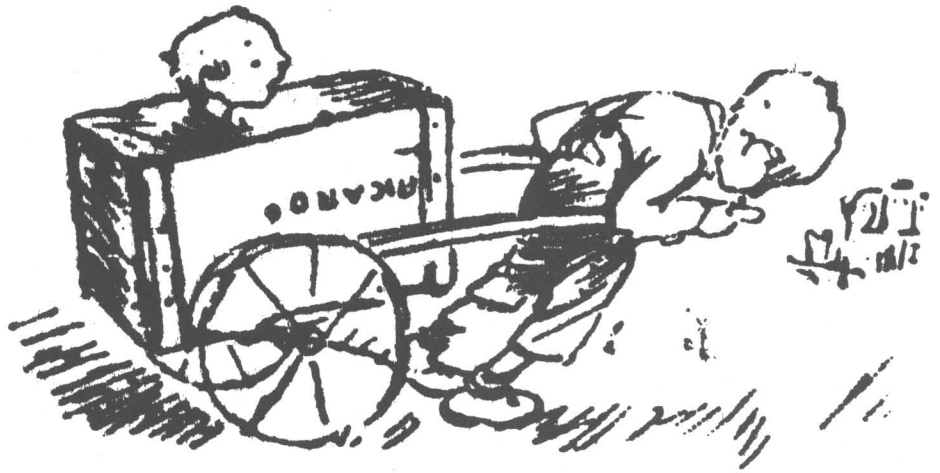
Pas a desnivell

Qüestions estadístiques

Amb l'intent d'asserenar els ànims i per tal de contenir la propagació del pànic, cal dir que no tot són males notícies. De tant en tant n'hi ha alguna de bona, si no en ella mateixa, si que ho és per comparança amb altres de pitjors.

La *Direcció General de Tràfic* ha fet públic que durant el mes de juliol darrer es produïren 321 accidents de circulació, amb 390 morts, en les carreteres de l'Estat de les Autonomies. A primera vista, és una notícia terrible. Per als familiars dels desapareguts —i per als centenars de ferits que encara ho podran contar poc o molt—, les paraules de consol són escassament vàlides. Però l'alt organisme central esmentat abans ens reserva per als altres, per als qui hem sobreviscut, unes dades encoratjadores. Resulta que anem per bé, que hem millorat, ja que en el mateix mes de juliol de l'any passat (cosa de no res, dotze mesos enrere) van haver-hi 388 accidents, amb 477 morts, o sigui que anem de baixa luctuosa. Per a l'any que ve, potser podrem assolir una marca més bona, un estalvi de vides molt apreciable. No hem d'ésser desagraïts: ens obren el cor a l'esperança i, en certa manera, ens conviden a resar perquè les properes arpegades no ens atrapin a nosaltres ni als éssers estimats. Així sigui. Amén.

Les autoritats centrals de carreteres adornen els balanços amb aquell toc de triomfalisme tan característic del geni hispànic. Ens comuniquen, amb una modèstia mal continguda, que el grau de motorització espanyol és sensiblement superior al de Portugal, Iugoslàvia, Grècia i Turquia. Està bé, oi? Són països amb els quals ens trobem sovint al capdavant de moltes estadístiques. Si en alguna ocasió se'ls sobrepuja en aspectes que permeten de presumir, val la pena d'aprofitar-ho. Tanmateix, les autoritats esmentades s'esforcen a ésser objectives i ens fan saber que el nostre grau de motorització encara és un 22% inferior a la mitjana dels països integrats en la Conferència Europea de Ministres de Transports. Les coses tal com siguin... Però què volen dir? ¿Que no ens hem de confiar i que, si aconseguim de progressar, igualarem les morts rodades a nivell del primer món? Si de mi depengués, ja els ho regalo. Això de les morts previstes, pràcticament programades, em té desconcertat. Durant segles, el concepte de poder

— Puja a dalt, home, com jo: així no et cansaràs tant. (Del «Papitu», 5 de gener de 1909).

igualador de la mort ha nodrit sòlides elocubracions filosòfiques i religioses: era tingut per un raser que eliminava dràsticament les diferències entre rics i pobres, entre els febles i els poderosos. Els mausoleus o el sot a terra marcaven categories distintes, però els morts es descomponien tots amb les butxaques buides. En alguns països de l'Amèrica llatina fan servir un eufemisme molt expressiu per a indicar la condició irreversible de cadàver: quan algú passa a això que encara hi ha qui qualifica de millor vida, diuen que l'afectat se ha *quedado indiferente*. És exacte, una manera genial de definir el nou i definitiu estat civil.

Bernard Shaw, en les seves «Màximes per a revolucionaris», va escriure que la vida anivella totes les persones, i en canvi la mort revela les eminents. De moment, fa l'efecte que es tracta d'un joc de paraules, ganes de contradir tergiversant les realitats que tenim més a mà. La vida no anivella, i l'eminència d'alguns morts se l'han haguda de guanyar en vida. La mort, per si mateixa, no és una carrera que permeti pujar d'escalafó, amb prebendes i honoraris en ferm.

Tanmateix, sembla que ens apliquem estrènuament a modificar els punts de vista tradicionals. De fa temps, no totes les defuncions ens impressionen amb la mateixa intensitat. No em refereixo a les que ens poden tocar de prop, sinó a

les que llegim en forma de fet divers o de notícia de premsa. Ara, per exemple —en el moment d'escriure aquestes ratlles— ens assabentem alhora d'un atemptat produït a París i de la relació de desgràcies de carretera servida per les estadístiques centrals. A París hi ha hagut sis morts, i aquí —o per aquests voltants— n'hem tingudes 390 en un sol mes de vacances. I passa que he observat, dins el meu cercle d'amistats i coneixences, que l'atemptat de París és objecte d'esgarrifances i de profusos comentaris. En canvi, els accidents autòctons només deuen haver atret l'atenció i el dolor dels directament afectats. És una situació que em sembla francament idiota. Si unificàvem les estadístiques mundials i reunim xifres, és quasi segur que comprovaríem que les vacances ocasionen més morts que els atemptats i que les guerres en curs. I el cas és que els atemptats i les guerres tenen una explicació, reprovable i mereixedora de tota mena de condemnes, però al capdavant l'explicació hi és. Obeïxen a unes històries i a l'encadenament d'unes circumstàncies que, almenys, són susceptibles d'anàlisi. Per als accidents de carretera no hi trobo cap explicació que m'ajudi a acceptar-los amb fatalisme, gairebé com si es tractés d'una mort natural. Em fa l'efecte d'una civilització que s'acaba perquè s'ha tornat estúpida. ● PERE CALDERS